

БЕКІТЕМІН

ТОДСБ «Түркістан қалалық емханасы» ШЖК МКК басшысы

Р.Б.Тасырбаев

2023 жылғы «25» май
№ 116-н/к бүйрөгөнің

№1 Косымша

ТО ДСБ «Түркістан қалалық емханасы» ШЖҚ МКК-ның Корпоративтік әдеп және мінез-құлдық кодексі

1. Жалпы ережелер

Осы ТОДСБ «Түркістан қалалық емханасы» ШЖҚ МҚҚ-ның (бұдан әрі – Емхана) Корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексі (бұдан әрі – Кодекс) Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздағы № 112 бүйрыймен бекітілген Квазимемлекеттік сектор субъектілерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет көрсету туралы үлгілік ережеге сәйкес, сондай-ақ Емхана қызметкерлерінің жауапкершілікті арттыру және лайықсыз мінез-құлық жағдайларын барынша азайту мақсатында әзірленді.

Корпоративтік мінез-құлық – бұл Емхана қызметін басқару мен дамытуға байланысты қызметтің алуан түрін қамтитын ішкі және сыртқы мінез-құлық. Осы Кодексте қабылданған этикалық нормаларды сактау белгілі бір тәуекелдерді болдырмауға көмектеседі, Емхана қызметкерлерінің имиджін дамытуға және жақсартуға ықпал етеді.

Мінез-құлық стандарттарына әріптестермен, студенттермен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен), спортшылармен, клиенттермен, жеткізушілермен және қонактармен қарым-қатынаста адалдық, кәсібілік, әділдік және ізгі ниет принциптерін сактау кіреді.

Барлық қызметкерлерге, студенттерге және олардың ата-аналарына (занды өкілдеріне), спортшыларға, клиенттерге, жеткізушілерге және қонақтарға нәсіліне, түсіне, тіліне және мәдениетіне қарамастан адаптацияның әділ қарым-қатынасқа күкірткыштың бар. Кез келген турдегі кемсітушілік пен қудалау осы Кодекске қайшы келеді және жол берілмейді.

Кодекстің кез келген талаптарын бұзған жағдайда қызметкерге
Казақстан Республикасының заңнамасына және қолданыстағы нормативтік
құжаттарға сәйкес жауапкершілік шаралары қолданылады.

Кодекстің барлық ережелері барлық қызметкерлер үшін, соның ішінде қызметтерді көрсету шарты бойынша жұмыс істейтіндер үшін міндettі болып табылады.

Емханаға жұмысқа қабылдау кезінде, сондай-ақ әрбір еңбек шартына және қызметтерді көрсету шартына қол қою кезінде қызметкер еңбек шартының ажырамас қосымшасы болып табылатын осы Кодексті сактау жөніндегі міндettемемен танысуға және оған қол қоюға міндettі.

Кодекстің ережелері лауазымы мен еңбек өтіліне қарамастан барлық қызметкерлер үшін бірдей. Кодексті бұзу Емхананың тәртіптік комиссиясының отырысында қызметкердің мінезд-құлқын талқылауға негіз болып табылады.

Кодекс Емхана қызметкерлерінің этикалық нормалары мен мінезд-құлқын ережелерін жалпылау болып табылады.

Емхана қызметкерлері осы Кодекстің ережелерімен танысуы және өз қызметін жүзеге асыру процесінде оларды басшылыққа алуы қажет.

2. Емхана қызметкерлерінің мінезд-құлқының негізгі принциптері

Емхана қызметкерлері өз қызметінің саласында мынадай моральдық принциптерді ұстануға тиіс:

- адалдық, принципті ұстану, әділдік;
- окушылармен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен) клиенттермен, жеткізушілермен, қонақтармен және жұмыс әріптерімен қарым-қатынаста мейірімділік, сыпайылық және әдептілік;
- өзіне, іс-әрекетіне, сөзі мен ісіне қатысты талапшыл және сыншылдық;
- Емхананың іскерлік беделі үшін қызметтік міндettерін орындауда адалдық;

2.1. Мұдделер қақтығысы: қызмет орнын пайдаланып қиянат ету

Емхананың қызметкерлері мұдделер қақтығысына әкеп соғатын жағдайлардың туындауына жауапты.

Емхананың қызметкерлері өзінің қызметтік дәрежесін жеке пайdasына, отбасы мүшелеріне және жақын таныстарына көмектесуге пайдаланбауы керек. Мұндай мінезд-құлқы жол берілмейтін болып саналады, Емхана қызметкерініңabyroyы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіреді.

Емхана қызметкери Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде және ішкі тәртіп ережелерінде белгіленген қызметтік уақытты жеке мұддесі үшін (кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыру) пайдаланбауы тиіс. Қызметтік дәрежесі мен жұмыс уақыты тек өзінің қызметтік міндettерін адаптацияның тиісінше орындау үшін пайдаланылады.

2.2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

Емхана сыбайлас жемқорлықтың кез келген түріне төзбеушілік танытады және өз қызметкерлерінің қызметтік жағдайын пайдалана отырып, өздеріне, туыстарына лайықсыз және заңсыз баюға әкелетін немесе әріптерінің мұндай мінезд-құлқын ынталандыратын әрекеттеріне жол бермейді.

Қызметкерлерге тікелей немесе жанама түрде сыйақыны талап етуге және алуға тыйым салынады.

2.3. Сыртқы көздерден алынған сыйлықтар

Емхана қызметкерлінің өздерінен қандай да бір шешім қабылдауын күтетін тұлғалар мен ұйымдардан сыйлықтар, сый-сияптар, жәрдемдер, қызметтер, ойын-сауық немесе басқа да материалдық күнды ұсыныстарды қабылдауға құқығы жок.

Қызметкерлерге сыйлықты тікелей немесе жанама талап етуге немесе қабылдауға, егер ол тыйым салынған көзден келсе немесе қызметкердің лауазымдық қызметіне байланысты ұсынылса, тыйым салынады.

Ерекшеліктер мыналарды қамтиды:

- іскерлік кездесу шеңберіндегі бизнес-ланчтар;
- фирмалық кәдесыйлар – ашық хаттар, қаламдар, дәптерлер, кілттер, күнтізбелер;
- Емхананың барлық қызметкерлері алатын, қоғамдық деп жіктелген әртурлі қызметтер/өнімдер, женілдіктер.

2.4 Ұсыныстар

Емхана қызметкерлері Емханаға жұмысқа қабылдау кезінде басқа тұлғаларға ұсыныстар бере алады, бірақ ерекше артықшылықтарсыз жалпы негізде, егер үміткерлердің біреуі оның туысы немесе танысы болса.

3. Кәсіпқойлық

3.1 Кәсіби қасиеттер

Әрбір қызметкер өзінің кәсіби қызметінің көлемін білуі, өзінің лауазымдық нұсқаулықтарына сәйкес жоғары басшылықтың тапсырмаларын жедел және сапалы орындауды тиіс.

3.2 Кәсіби имидж: іскерлік мінез-құлық

Қызметкерлер арасындағы кәсіби қарым-қатынастар өзара сыйластық пен ұжымдық рухқа құрылады – қызметкерлер басқа бөлімшелер қызметкерлінің орындайтын жұмысы ортақ іске бағынатынын және кәсіби бағалауға лайық екенін білуі керек.

Алға қойған мақсатқа жету үшін қызметтік міндеттерін әдал атқару, Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің, ішкі еңбек тәртібінің ережелерін, еңбек тәртібін сақтау, өндірістік тапсырмаларды сапалы және уақтылы орындау, кәсіби деңгейін көтеруге жұмыс жасау.

Қызметкерлер лауазымдық нұсқаулыққа және жоғары тұрган басшы берген өкілеттіктерге сәйкес кәсіби құзыреті шегінде ғана шешім қабылдауы керек.

Егер мәселені шешу оның қызметтік өкілеттігі мен кәсіби құзыретінен асып кетсе, қызметкер тікелей басшыға хабарласуы керек.

Басшылардың ең маңызды міндеттері жұмысты ойластырылған бөлу және үйлестіру, кәсіби жауапкершілік ауқымын анықтау және корпоративтік міндеттер шеңберінде ең жақсы нәтижелерге қол жеткізу үшін қызметкерлердің әрекеттерін үйлестіру болып табылады.

4. Әрқайсының қызметі үшін жауапкершілікті бөлу

4.1 Жауапкершілік – жоғары деңгейдегі шеберліктің, кәсібіліктің, әділдіктің, адалдық пен сенімнің көрінісі.

Емхана қызметкерлері ұйымның табыстарымен, оның жетістіктерімен бірдей бөліседі, сонымен қатар қындықтарды бірге бастан кешіреді, бұл бізге баға жетпес тәжірибе береді және бұл кемелділікке жақындауға мүмкіндік береді.

4.2 Мінез-құлық стандарттары:

- әрбір шешім теңгерімді талдау нәтижесінде қабылданады және Емхананың мақсатына жетуге ықпал етеді;
- жүктелген міндеттерді уақтылы және нақты орындау;
- өзгермелі жағдайларға жылдам әрекет ету.

4.3 Ұжымда қолайлы жұмыс ортаны жасау

Құрылымдық бөлімшениң басшысы бағыныштылардың міндеттері мен лауазымдық өкілеттіктерінің көлемін олар атқаратын лауазымдарына сәйкес нақты айқындауға, бағыныштыларға анық мүмкін емес бұйрықтарды бермеуге, олардың қызметтік міндеттерінің шегінен шығатын тапсырмаларды орындауды талап етпеуге міндетті. Қызметкерлерге, студенттерге және олардың ата-аналарына (занды өкілдеріне) немесе спортшыларға, клиенттерге, жеткізушілер мен қонақтарға қатысты негізсіз айыптауларға, дөрекілік фактілеріне, адамдық қадір-қасиетін қорлауға, әдепсіздікке жол берілмейді.

Емхананың әрбір қызметкери Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздеріне, мемлекеттік және басқа тілдерді, Қазақстан халықтарының салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын құрметтеуге, Емхананың салт-дәстүрін, беделін, имиджін құрметтеуге, қорғауға және арттыруға міндетті.

4.4 Қарым-қатынастың қызметтік этикасы

Қызметтік қатынастардың этикалық нормалары жалпы адамзаттық нормалар мен мінез-құлық ережелеріне негізделген. Емхана қызметкерлері мен басшылығының кәсіби немесе жеке қасиеттерін көпшілік алдында сынauға, сондай-ақ жала жабу мен қорлауға жол берілмейді. Қызметкерлердің жеке мүдделері Емхана қызметкерлерімен, оқушылары және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен) спортшылармен, клиенттермен, жеткізушілермен, қонақтармен қарым-қатынасқа әсер етпеуі керек.

Қызметтік міндеттерін орындау кезінде студенттермен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен), спортшылармен, клиенттермен, жеткізушілермен және қонақтармен жұмыс істеу кезінде, сондай-ақ дауларды шешу кезінде қарым-қатынас тек этикалық және кәсіби негізде құрылуы керек.

Емхананың да, қызметкерлердің де, студенттердің де, олардың ата-аналарының да (занды өкілдерін), спортшылардың, клиенттердің, жеткізушілердің, қонақтардың және үшінші тұлғалардың да мүдделерін қорғау үшін ықтимал мүдделер қақтығысы ашық түрде шешілуі керек.

4.5 Тұлғааралық қарым-қатынас этикасы

Емхананың барлық қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ұжымда келесідей кемсітушілік жағдайларына орын болмау үшін жаупты болады:

- жеке адамның ар-намысы мен қадір-қасиетіне қол сұғу;
- жұмыс орнында қорқыту және дұшпандық ортаны құру;
- қызметкердің мансаптық болашағына кері әсер ету;
- Емхананың беделіне нұқсан келтіру.

4.6 Корпоративтік мерекелер, конкурстар

Ұжымда мерекелік іс-шаралар өткізу корпоративтік мәдениетті қалыптастырудың маңызды элементтерінің бірі болып табылады. Дәстүрлі корпоративтік мерекелерге Емхананың туған күні, Жаңа жыл және т.б.

Барлық қызметкерлер корпоративтік мерекелік іс-шараларға қатысады.

4.7 Қызметкерлердің туған күндері. Сыйлықтар.

Қызметкерлердің туған күнін мерекелеу ұжым мүшелері үшін де дәстүрге айналған.

Қызметкерлердің туған күнін тойлау кезінде жұмыстан тыс уақытта (түскі үзіліс) жеңіл швед үстелі (алкогольсіз сусындар, жемістер, тәттілер) рұқсат етіледі.

Қызметкерлерге сыйлықтар ұжым мүшелерінің жеке тілектеріне байланысты беріледі.

4.8 Қызметкерлердің міндеттерінің бірі қауіпсіздікті қамтамасыз ету, сонымен қатар Кәсіпорын мүлкін құрметтеу болып табылады.

Қызметкерлерге кез келген бұзақылық әрекеттерге, Емхананың мүлкіне, соның ішінде ғимараттарға, жабдықтарға, жиһаздарға зақым келтіруге немесе өзге де бүлінуге, сондай-ақ арнайы рұқсатсыз мүлікті шығарып тастауға тыйым салынады.

Кәсіпорынның мүлкіне мыналар кіреді:

- Емхананың жалға алынған және меншігіндегі барлық материалдық мүлкі;
- клиенттер үшін барлық бухгалтерлік және есеп беру құжаттамасы және кез келген басқа құжаттама;
- қызметкерлердің жеке істері, кандидаттардың деректер базасы және басқа да кадрлық құжаттама;
- барлық жарнамалық материалдар, тапсырыс берушілер тізімдері, тіркеу кітаптары және Емхананың иелігіндегі кез келген басқа құжаттар;
- Емхана қызметкерлері әзірлеген барлық ішкі процедуралар, ережелер, шарттардың үлгілік нысандары және басқа да құжаттар.

Корытынды ережелер

Корпоративтік әдеп кодексі біздің ұйымның қызметкерлері өз өмірінде күнделікті қолданатын нормалар мен ережелердің көрінісі болып табылады.

Емхананың негізгі құндылықтары - Адалдық, Сенімділік, Әділдік және ұйымның әрбір қызметкерінің қызметі үшін жауапкершілікті бөлісу. Емхананың қызметкерлерге ортақ құндылықтары сенім тудырады және ұйымды біртұтас тұтастыққа біріктіреді.